

از قدیم شاعران مشهور خراسانی: اخوان ثالث، مزده، فریدون صلاحتی، محمد مختاری، به ندرت اسماعیل خوبی، و بیشتر شفیعی کدکنی و نعمت میرزا زاده و دیگران به منزل قهرمان می آمده اند. بعد از سال ۵۹ چهره های انجمن قهرمان جوان تر شد. حضور بی وقفه نگارنده این ستور و محمد باقر کلاهی و محمد تقی خاوری و رضادبیری جوان و دیگران به تعداد نوپران منزل قهرمان افزود. در منزل آقای قهرمان بعد از نشست سه چهار ساعته ای که گاه به پنج ساعت هم می رسد اصحاب سه شنبه، با نگاه کردن به هم آماده رفتن شده، از جابر می خیزند و خدا حافظی می کنند.

بیرون رفتن دسته جمعی، اول از پیشکسوتان و شاعران میهمان آغاز می شود. محمد قهرمان تا لب ایوان و اگر میهمان تازه واردی داشته باشد تا دم در به بدرقه آنان می آید.

به راستی در طول بیست و پنج سال عمر انجمن قهرمان (فقط در این خانه)، چه کسانی که از پله های منزل او بالا رفتند و پایین آمدند: آقایان دکتر احمد علی رجایی بخارایی، سید جلال آشتیانی، دکتر سعید هدایتی، جعفر محدث، شفیعی کدکنی، مهدی اخوان ثالث، غلام رضا صدیقی، یزدان بخش قهرمان، سیمین بهبهانی، حسن لاهوتی، محمد حسین ساکت، نعمت میرزا زاده، دکتر یوسفی، دکتر محمد جعفر باقری، گلچین معانی، کمال، صاحبکار، علی باقرزاده، ادیبیان، بهادری، نجمیان، مکاسبی، جلال قیامی، نوغانی، قدرت... شریفی، علی دهباشی، محسن باقرزاده، دکتر اخوان کاخی، دکتر خلیلی، دکتر علی اصغر مینو، مهدی سیدی، دکتر یحیی حدادی، دکتر حسین قهرمان، محمد مختاری، علی نقی منزوی، ضیاء الدین سجادی، رضا سجادی، خسرو احتشامی، محمد عظیمی، ادیب برومند، محمد رضا حکیمی، حبیب... بیگناه، دکتر عبدالحسین زرین کوب، سید محمد فاطمی، آذر، محمد رضا طاهری «حسرت»، خسرو، شفق، مهندس جیحونی، سید ابوطالب وظیفه دان، محمد تقی خاوری، محمد باقر کلاهی اهری، رضادبیری جوان، محمد رضا خسروی، حسامی محولاتی، ناصر عرفانیان، فریدون مزده، دکتر احمد علوی، علی اصغر موسوی، سیروس طاهباز، بیرای گیلانی، یغمای نیشابوری، فریدون گرابلی، ذاکر الحسینی «پرند»، و محمد تقی ابراهیمی نیا، و.... برخی از نوجوانان همسایه کوچه آقای قهرمان و کودکانی که در آن بازی می کنند، سه شنبه هر هفته مردانی به نسبت جوان را می بینند که تک تک به داخل منزل آقای قهرمان می روند و بعد از چند ساعت به طور دسته جمعی از آن جابرون می آیند....

خراسان است). دکتر غلامحسین یوسفی بر گزاری انجمن اهل ادب خراسان را در منزل قهرمان، چنین تصویر می کند: «در یکی از خیابان های فرعی غرب مشهد در خانه ای کم وسعت و آرام، در اتاقی کوچک و ساده، روزهای سه شنبه عصر تنی چند از شاعران و دوستداران شعر و ادب جمع می شوند. در آن جاز شعر، سخن می رود. بعضی از حاضران سروده های خود را می خوانند. گاه دیگران صمیمانه به اظهار نظر می پردازند.

دو سه ساعتی با هم هستند و بعد هر کس پی کار خود می رود تا سه شنبه دیگر. آن جا خانه محمد قهرمان شاعر خراسان است» به هنگام اتمام جلسه منزل آقای قهرمان هر کدام از شاعران که وسیله داشتند، افراد هم مسیر خود را با خود می بردند. ولی وضع برای کمال و سایر سالامندان و مهمانان گاه گاهی استان های دیگر کشور فرق می کرد. آقای قهرمان گاهی با ذکر نام، به دوستی می گفت که لطفاً کمال را برسانید. یا لطف کنید و فلانی را دم هتلشان بگذارید. محمد قهرمان گاهی به مناسبت بازگشت عزیز از سفری طولانی، جلسه ای ویژه تشکیل می دهد. به هنگام ورود مهدی اخوان ثالث، دکتر شفیعی کدکنی، عماد خراسانی، دکتر مرتضی کاخی و همراهشان احمد شهنای در منزل قهرمان جلسه ای با شکوه برپا شد....

باری، شرکت در جلسات ادبی منزل قهرمان شرکت در کلاس های دروسی است که هر کسی از آن ها نوعی بهره می برد. در منزل محمد قهرمان، اشعاری که شاعران می خوانند، حلاجی و نقد می شود. هر چند ممکن است که گاهی باعث رنجش صاحب شعر شود. به همین دلیل در خانه آقای قهرمان، شعر جوانان رشد می کند و شعر شاعران میانسال تکامل می یابد و شعر پیران باتوجه به (المجالسه مؤثره) بر اثر برخورد متقابل با اندیشه های جوانان، از آن چه هست تازه تر می شود.

مبتدیان که در محفل آقای قهرمان شعرشان رشد کرده است کم نیستند. در منزل قهرمان مدت ها است به وسیله خود استاد، شاهنامه فردوسی خوانده می شود و دیگران از روی شاهنامه های خود خط می برند. مشکلات را گاهی از آقای قهرمان می پرسند و گاهی با همفکری و یا با مراجعه به فرهنگ شاهنامه به طرف می کنند... آقای قهرمان گزیده ابیات شاعران سبک هندی را برای حاضران قرائت می کند. هر کس به مناسبت، در باره شاعری که ذکرش آمده است گپی می زند و یا از کتاب تازه خوانده خود در هفته گذشته، سخنی می گوید.

جلسات خانه محمد قهرمان، خاص شاعران کلاسیک سرانست.

و مروحمان نصرت، عقیلی، نوید، گلشن آزادی و سایر بزرگان استفاده کنیم». بر نامه اصلی در جلسات منزل قهرمان، خواندن شعر و نقد و بررسی آن هاست. همین نقد و بررسی ها باعث می شود که در این جادو باره همه مسائل ادبی صحبت شود. محمد قهرمان خود شاعر و استاد بزرگ احیا کننده سبک دوره صفوی است. او با نقد دقیق شعرها از قافیه و وزن گرفته تا ظرافت های ادبی، از عیوب شعرها گرفته تا محاسن آن ها سخن می گوید و در باره مضامین مشترک، تقلیدها، تضمین ها و استقبال ها اظهار نظر می کند. غلام رضا قدسی و ذبیح... صاحبکار هم گاهی در بحث ها شرکت می کنند.

ولی تنها کسی که در انجمن خود در طول تاریخش داور همیشه حاضر بوده، محمد قهرمان است.

اگر اول وقت به انجمن قهرمان برسی، مجال بیشتری برای گفت و گوهای دوستانه و احوال پرسی وجود دارد. پس از نیم ساعتی که سیگار ها کشیده و چای ها نوشیده شد، دور شعر خوانی شروع می شود. قهرمان که به قول دکتر غلامحسین یوسفی «سر سلسله انجمن و شمع جمع است» در حالی که ته سیگارش را در زیر سیگاری می فشارد، شعر خوانی را با گفتن فی المثل «آقای عرفانیان شعری بخوانید!» شروع می کند. معمولاً این شعر خوانی حلقه بیضی وار انجمن را به مدیریت آقای قهرمان دور می زند تا به نفر آخر برسد. آخرین شاعری که در انجمن، شعر می خواند خود محمد قهرمان است. اگر غزل تازه ای نداشته باشد، از خواندن شعر سر باز می زند. گاهی به خواهش نوآمده ای یکی دوتا از غزل های قبلی اش را می خواند و از آن ها که شنیده اند عذر می خواهد. طبع قهرمان بعد از مدت ها سکوت به ناگاه مثل چاه آرتزین فوران می کند. گاهی در ظرف مدتی کوتاه محمد قهرمان نزدیک بیست و اندی و گاهی تا چهل غزل می سراید....

برخی از شاعران، که برای نخستین بار از اقصی نقاط ایران به مشهد سفر می کنند، از اقامتگاه خود به آقای قهرمان تلفن می زنند و برای شرکت در جلسه انجمن نشانی منزل وی را می پرسند. برخی از شاعران که آشنایی قبلی با انجمن قهرمان دارند سفر خود را به گونه ای تنظیم می کنند که بتوانند عصر سه شنبه در مشهد باشند و در جلسه منزل استاد شرکت کنند....

باری، خانه محمد قهرمان همان منزلی است که دکتر شفیعی کدکنی آن جارا «مجمع اهل ادب خراسان» می شمارد و در باره اهمیت آن چنین می نویسد: «منزل شاعر استاد و شعر شناس برجسته روزگار ما، دوست بزرگوار محمد قهرمان (که هر هفته اهل ادب در آن جا گرد هم جمع اند و دانشکده ادبیات واقعی

بر نامه اصلی در جلسات منزل قهرمان، خواندن شعر و نقد و بررسی آن ها بود. همین نقد و بررسی ها باعث می شد که در باره همه مسائل ادبی صحبت شود. قهرمان خود شاعر و استاد بزرگ احیا کننده سبک صفوی بود

محمد قهرمان، غلام رضا صدیق، حسین خرد جم، اخوان ثالث، علی باقرزاده و میرزا زاده